

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 94

číslo: 52

28. prosince 2014

Cena: 8 Kč

OD MORAVSKOSLEZSKÉ PO OLOMOUCKOU

aneb Historie čtyř diecézí na jednom území.

Bylo jich však ještě víc: olomoucká i ostravská ve změněném územním rozsahu a brněnská, o níž jsme zde už četli.

Na střední Moravě vznikly první náboženské obce československé církve na Olomoucku, nejdříve to bylo ve Vacanovicích, Velkém Týnci a Olomouci. Na Ostravsku nese většina náboženských obcí jako úředně schvalovací data léta 1923 a 1924.

Na Moravě a ve Slezsku stála zpočátku v čele církve Zemská rada starších, ustavená 2. listopadu 1920 a sídlící v Olomouci, a biskupský administrátor, jímž byl zvolen duchovní Matěj Pavlík z Kroměříže.

ských obcí zvolili 28. dubna 1921 v Moravské Ostravě svou Zemskou radu starších, ta však byla dána pod pravomoc diecézní radě v Olomouci. Na scénu v této chvíli vstoupil poprvé radvanický farář Ferdinand Stibor, který v olomoucké diecézní radě začal zastupovat slezské a severomoravské členy církve.

Přijaté řešení se však ukázalo jen jako dočasné. Matěj Pavlík, když přijal biskupské svěcení od srbského biskupa Dositeje, začal užívat jména Gorazd a stal se ve své diecézi propagátorem teologické orientace na pravoslaví. Aby pro tento záměr získal i Ostravsko a severní Moravu, povýšil tamní Zemskou radu starších na generální vikariát a jmenoval

Stibora generálním vikářem. Souhlasu se však nedočkal, neboť vikariát požádal v září 1922 ústřední radu o zřízení vikariátu nového, podřízeného jen jí. To však podle již státem schválené církevní ústavy nebylo možné, a tak ústřed-

ní rada vyzvala věřící z inkriminovaného území, aby vytvořili diecézi vlastní. Ti se chopili iniciativy a hned 8. listopadu 1922 zvolili svou diecézní radu a také správce diecéze – Ferdinanda Stibora. Toho pak první diecézní shromáždění v prosinci 1923 zvolilo biskupem; jeho diecéze užívala v průběhu své existence názvu ostravská i slezská.

Události, nazývané „pravoslavnou krizí“, se nakonec vyřešily v r. 1924 Gorazdovou rezignací a odchodem do církve pravoslavné. Aby se zcela vyjasnilo smýšlení a směřování náboženských obcí na Moravě, vyzvala ústřední rada její diecézní radu k rezignaci, a umožnila tak nové ustavení diecéze. Ta se nově konstituovala

Pokračování na str. 3

Obraz zachycující stavbu Husova sboru v Olomouci, prováděnou podle projektu architekta Huberta Austa z roku 1925. Stavbu realizoval olomoucký stavitel František Petřík. Obraz zjevně dokumentuje finální stavební práce na jaře roku 1926. Stavba pak byla slavnostně předána k užívání v září téhož roku. V době výstavby sboru protékal v jeho blízkosti Mlýnský potok, který je od 50. let 20. století sveden do podzemního potrubí. Na jeho místě nyní na povrchu vede Legionářská ulice. Obraz namaloval olomoucký malíř František Schön, který signoval svá díla jako Fráňa Šěn.

Ale dá Pán a vzniknou i obce nové...

S bratrem biskupem Rudolfem Göblem o minulosti i budoucnosti Kristovy církve:

• *Bratře biskupe, v počátcích naší církve se na Moravě a ve Slezsku utvořily dvě diecéze se sídly v Olomouci a v Ostravě. V jejich čele stály silné osobnosti, biskup Matěj Pavlík – Gorazd a Ferdinand Stibor. Jejich životní cesty však byly značně odlišné. Biskup Stibor se oženil, s většinou farníků ihned přešel do Církve československé a dlouho zde setrval v biskupském úřadu.*

Oproti tomu Matěj Pavlík přijal svěcení od představitelů Pravoslavné srbské církve a v Československu následně vytváří samostatnou pravoslavnou organizaci, čímž se jeho kroky s ČČS rozcházejí. Zemřel za tzv. Heydrichiády jako mučedník. Jak vnímáš rozkolísanost naší církve v prvních letech života a co oceňuješ na zmiňovaných biskupech?

K nové Církvi československé se přihlásilo velké množství českých křesťanů, kteří byli z různých důvodů nespokojeni s poměry

v Římskokatolické církvi. Od nové církevní organizace očekávali mnohé různé věci. K jakému konkrétnímu modelu neřímsko-katolického křesťanství se nakonec přikloní, to potom asi dost záleželo i na charis-

ku Božím, cokoliv už se událo, je třeba brát jako Boží vůli – a teď mluvím o tzv. restitučním zákonu samém i o jeho mediálním ohlasu...

Rozhodně vítám, že také v životě církve skončilo období, kdy (mizerné) mzdy duchovních byly přidělovány ministerstvem kultury reálného socialismu a diecéze mohla jen přihlížet, jak někdo slouží s celým nasazením, ale jiný ani ne a podle tabulek, které braly v potaz hlavně délku služebního poměru, jsou oba – nebo obě – na tom v ohodnocení stejně. O Kristovu církev se nebojím. A její jednotlivé denominace dvacet pět let po převratu – to bude teď doopravdy záležet na nás.

Br. biskup káže vloni na svatováclavské pouti v Olomouci-Černovíře

• *Většina našich sborů je pojmenována po M. Janu Husovi. Církev se k Husovi od začátku přihlásila. V příštím roce si připomeneme 600 let od smrti tohoto kněze a učence. Otázkou ale je, zda právě my, věřící Církve československé husitské, jsme v minulosti byli a jsme těmi autentickými svědky pravdy Boží v národě?*

Nejlepší odpovědi asi bude: Snažili jsme se a chceme vždycky se o to snažit. A každý z nás může sám za sebe říct, jestli on ano, anebo ne.

• *Bratře biskupe, naše olomoucká diecéze se snad každý rok zmenšila o nějakou náboženskou obec. Kolik nás bude za dvacet let? Slyšel jsem bonmot, že poločas rozpadu Církve československé husitské činí od jednoho sčítání lidu k druhému třicet tisíc členů. Co bude s naší diecézí do budoucna?*

Uvidíme. Záleží na nás, zda naše zvěstování Ježíše Spasitele bude

Pokračování na str. 3

Sokolovna v Litovli před přestavbou, nyní sbor ČČSH

Ale už v srpnu 1921 se sešli v Brně delegáti z šedesáti osmi náboženských obcí, z jejichž jednání vzešla první diecézní rada, zatím nelegální, neboť na Moravě dosud žádná náboženská obec nebyla schválena státem. Diecéze, která vznikla v Olomouci a zahrnovala zpočátku Moravu a Slezsko, se ustavila 23. listopadu 1922. Toho dne zvolili zástupci prvních dvanácti moravských státem uznaných náboženských obcí jednak diecézní radu, jednak prvního moravského biskupa – Matěje Pavlíka.

Co se změnilo, že biskup byl zvolen jen pro Moravu, a nikoliv i pro Slezsko? Situace nové církve ve Slezsku a části severní Moravy k němu přiléhající totiž nebyla od začátku jednoduchá. Zástupci tamních nábožen-

Kde není víra, je pověra

V samoobsluze nad rohlíky mě ostýchavě požádala paní o svěcenou vodu. Potřebovala by vysvětit dům, kde bydlí. Řekla jsem jí, že my svěcenou vodu nepoužíváme. Člověk si přece nemůže sám „vyrobit vodu“ a pak ji používat jako prostředek Boží moci. To by manipuloval Bohem a byl víc než Bůh. Používal by ho jako „posluhu“ ke svým účelům. „Společně se pomodlete a zkuste doma všichni vytvářet láskyplné ovzduší. A uvidíte.“ „No jo,“ namítla dáma, „ale když v tom domě umřela jedna pani!“ Odpověděla jsem: „No a co? Vždyť jí to

přejte! Vy snad chcete umřít v nemocnici? Taký chcete být doma mezi svými, kteří vás budou držet za ruku, nebo snad ne? A to by po vás měli taky vydezinfikovat celý dům? Smrt přece není hororové strašidlo z filmů a nepotřebuje být magicky zaříkáváno. To nechte Harrymu Potterovi. Smrt je jen přirozený odchod z pozemského života zpátky tam, odkud jsme přišli. Návrat domů, k Bohu, k Pánu života časného i věčného.“

Snad to paní došlo. Kde není víra, je pověra...

JŠ

Příběh z knihy Deset slov o víře

Jedna dobrá křesťanka přišla před nebeskou bránu. Byla celá ustrašená. Svatý Petr ji srdečně přijal. Snažil se jí dodat odvalu, ale pověděl jí se vši vážností: „Pro vstup do ráje je zapotřebí 100 bodů.“ Ta dobrá žena začala vypočítávat: „Svému muži jsem byla věrná po celý život. Své děti jsem křesťanský vychovávala; moc se mi to sice nedařilo, ale udělala jsem vše, co jsem mohla. Byla jsem dvaadvacet let katechetkou. Věnovala jsem se dobrovolnické službě pro misie a pomáhala jsem v charitě. Vždy jsem se snažila snášet lidi kolem sebe, zejména faráře a moje nejbližší doma...“

Když udělala pauzu, aby se nadechla, svatý Petr řekl: „Dva a půl bodu.“ Ženě jakoby dal ránu pěstí do žaludku. Zkusila tedy začít znovu: „Ach... no ano! Starala jsem se o své staré rodiče. Odpustila jsem sestře, která se se mnou hádala o dědictví... A... pak... Ano, už vím. S výjimkou času, kdy se mi narodily děti, jsem nikdy nevynechala nedělní mši svatou. V postní době jsem se účastnila duchovních obnov a konferencí... Vždy jsem se modlila... a v květnu i růženec.“ Svatý Petr jí řekl: „To jsou celkem tři body.“

Žena pozbývala naději. Jak by mohla dospět k tomu, aby získala sto bodů? To podstatné už řekla a přišlo jí těžké najít ještě něco dalšího. S očima plnými slz a chvějícím se hlasem řekla: „Je-li tomu tak, pak se mohu spolehnout jedině na Boží milosrdenství!“ „Sto bodů!“ zvolal Petr.

(Bruno Ferrero: Deset slov o víře, Portál 2011)

Ora et labora

Mniši posedávali v zahradě a nudili se. Přišel za nimi starý opat a zeptal se. „Hoši, co chce Bůh, abychom v životě dělali?“

„Abychom pracovali a modlili se,“ odpověděli mu naučeně, aby jim dal pokoj.

„A co teď děláte vy?“

„Modlíme se,“ začali se vymlouvat, když viděli, že se nemá k odchodu.

Opat se zasmál a povídá: „Raději pracujte, a modlitba, které teď věnujete tolik energie, přijde sama od sebe.“

Kairos

Mladík říká: „Dám své dívce růži, ale někdy jindy.“

Člověk si denně nahlává: „Od zítřka již budu žít.“

Slovům „někdy spolu vyplujeme na oceán“ nelze věřit. Není čas utěšovat žebráka slovy „až budu mít víc, dám ti ze svých přebyteků“.

Nemůžeme nevěstě nutit svatební čas a hnát ji před oltář za ženichem se slovy: „Jednou se ti zalíbí a budeš ho milovat.“

Věřící lidé si myslí: „V důchodu začneme usilovat o věčnost.“ A tak pořád dokola. Je to písnička tak stará jako lidstvo samo. Je bláhové věřit, že svou pohodlnost jednou změníme. Je naivní a falešné se uklidňovat tím, že jednou láscce otevřeme svoje dveře.

Kdo hledá řeku „pak“, doplňuje do řeky „nikdy“.

Teď! Jedině teď je čas na změnu. Každým okamžikem se ocitáme v řece „kairos“.

Z knihy Juraje Jordána Dovaly Pozvání do ticha.

Knihu vydalo Karmelitánské nakladatelství v r. 2013 a zakoupit ji můžete na www.ikarmel.cz nebo v kamenných prodejnách KNA <http://www.kna.cz/prodejny/>

Z kazatelského plánu

První neděle po Vánocích (Rodiny Páně)

Blaze každému, kdo se bojí Hospodina, kdo chodí po jeho cestách!
ŽALM 128,1

První čtení: Izajáš 61,10 - 62,3

Tužby:

2. Abychom ve svých rodinách Boží lásku předávali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom v církvi náš duchovní domov nacházeli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, jako jsi ochraňoval život dítěte Ježíše, chraň i nás a všechny potřebné, neboť na vlastní síly se nemůžeme spoléhat. Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Galatským 4,4-7

Evangelium: Lukáš 2,22-40

Verše k obětování: Žalm 31,15-16

Verše k požehnání: Lukáš 2,30-32

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, tvůj milovaný Syn sdílel v Nazaretu život lidské rodiny. Pomoz nám, ať v církvi žijeme jako jedna rodina tvých dětí, sjednoceni společnou vírou! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 212, 218, 223, 318, 210

Sbor Knížete míru v Lipníku nad Bečvou

Sbor se jako nejstarší stavební památka Lipníka nad Bečvou nachází v historickém jádru města, na samém okraji ulice Perštýnské. Jedná se o bývalou židovskou synagogu. Za druhé světové války většina židovského obyvatelstva z Lipníka podlehlá nacistickému běsnění.

Památná stavba představuje nejstarší dochovanou synagogu na Moravě a po Staronové synagoze v Praze druhou nejstarší v republice.

Nejstarší písemná zmínka o její existenci spadá až do roku 1540, kdy měl Žid Jakub Šilhavý koupit chalupu „v koutě proti škole židovské“ (proti synagoze) od Mojžíše Žida mečíře (Viz příručka Jaroslava Klenovského „Židovské památky Lipníku nad Bečvou“).

Nepochybně již dříve po ustanovení a založení židovské obce ve druhé polovině 15. století zde musela stát prvotní dřevěná či zděná synagoga nebo modlitebna, která byla z důvodu rostoucího počtu obyvatel nevyhovující a nahradila ji nová stavba.

Jako poslední dům v řadové skladbě, byla synagoga přistavena až k vnitřní zdi městské hradby. Kamenné městské opevnění v Lip-

níku s baštami a branami bylo vystavěno v letech 1507-1530.

Nejvýznamnější kuriozitou celé stavby je klenba v hlavním prostoru. Hlásí se ke stylu pozdní (vladislavské) gotiky počátku 16. století. Stavba prošla v dalších stoletích složitým vývojem, který ovlivnil její vzhled řadou slohových projevů. V letech 1607 byla rozšířena o severní dvoupodlažní trakt, který obsahoval v přízemí předsín pro muže a ženskou galerii v patře,

zaklenutou renesanční křížovou klenbou. V 70. letech 19. století došlo k rozšíření jižní části.

Největší změny se dočkala po odkoupení Církvi československou husitskou v letech 1948 - 1950, kdy

byla synagoga upravena na modlitebnu s názvem Sbor Knížete míru. Byly odstraněny vnější novorománské prvky, zrušeny původní vchody a nahrazeny vchody ze severní a jižní strany. Přestavba dala vyniknout žebroví pozdně gotické klenby. K dnešnímu interiéru modlitebny patří reliéfy Mojžíše, Ježíše a Jana Husa v nadživotní velikosti, dílo moravského výtvarníka Vladimíra Navrátila z Velkého Újezda.

V Lipníku n. B. byl založen sbor v roce 1921, u jeho zrodu byli: br. Heiniš, br. Kout, br. Kolich, br. Cimprich a br. Žůrek.

V roce 2011 byla dokončena rekonstrukce vnitřních prostor sboru. Všechny prostory byly vymalovány, byla provedena nová elektroinstalace i osvětlení.

Za spolupráce s městem byla tato kulturní památka otevřena a zpřístupněna i turistům. Pro návštěvníky

je nově připravená stálá výstava fotografií z doby, kdy v budově působila židovská obec.

Z webu NO v Lipníku n. Bečvou

Nad Písmem

JAK SE NESTAT NEPLODNÝM FÍKOVNÍKEM Mk 11,12-14.20-25

Bůh je naším Otcem. Chce, abychom my, jeho děti, byli šťastní. Má pro nás dostatečnou milost, aby radost naplnila naše srdce. Ne, že bychom už nikdy neměli žádné starosti! Duchovní radost se docela dobře snáší se starostmi. „Mějte víru v Boha! Věřte, že všechno, oč v modlitbě prosíte, je vám dáno, a budete to mít.“ Naše víra je vítězstvím, které přemáhá svět a dává nám vítězit i ve starostech.

Jak je možné podílet se na této plné radosti z víry? Tím, že „zůstáváme v Ježíši“. Přemýšlejme trochu nad nepřetržitým společenstvím s ním. Přemýšlejme nad svými bohoslužebným vyznáním: „Jsme živi, ale už ne my, žije v nás Kristus!“ V 1 J 2,6 čteme: „Kdo říká, že v něm zůstává, musí žít tak, jak žil on.“ Máme být zrcadlem a Ježíš má být tím, kdo se v nás zrcadlí. Myslím, že zrcadlo nám to může objasnit. Podíváme-li se na zadní stranu zrcadla, není tam žádný lesk, nanejvýš skvrny. Když je k nám však obrácena vyleštěná strana zrcadla, nevidíme skvrny, nýbrž svůj vlastní obličej. A jestliže je náš obličej obrácen k Ježíši, pak už na nás nevidí skvrny, nýbrž spatřuje svůj vlastní obraz.

„Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě – to vše mocí Ducha Páně.“ (2 K 3,18) Proto při naší bohoslužbě uzavíráme naše sborové modlitby a přímlyvy prosbou: „Přispěj nám, sílu dej... prokaž i nám štěd-

rou milost svou... neboť tobě Z NÁS náleží veškerá čest i sláva, Otci, Synu, Duchu svatému...“

V 1 J 2,28 čteme povzbuzení:

„Nuže tedy, děti, zůstávejte v něm, abychom se nemuseli bát, až se ukáže, a nebyli jím zahanbeni při jeho příchodu.“

Proč nám říká děti, když mluví o zůstávání v Ježíši? Poněvadž jedinečně na stupni, na němž se podobáme dětem, rozumíme hloubkám Boží moudrosti. Ježíš říká: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrymi a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým.“ (Mt 11,25) Malé děti toho vědí nejvíce o otcově a matčině lásce. Odvážíme-li se být jeho dětmi, a nikoliv sami před sebou chytrými, Bůh nám zjeví svou podivuhodnou lásku k nám a ulehčí nám naše zůstávání v Ježíši. Můj nebeský Otec má dost sil. Nepotřebuju být silný. Kristus se stal naší moudrostí a spravedlností. Nezůstáváme-li v Ježíši, není to proto, že jsme příliš slabí, nýbrž

proto, že se cítíme být dostatečně silní, abychom zvládli všechny přítomné úkoly vlastními silami.

Chceme-li být fíkovníkem, který nese v daný čas plody, nesmíme přeslechnout Ježíšovu radu: „A kdykoliv povstáváte k modlitbě, odpouštějte, co proti druhým máte, aby i váš Otec, který je v nebesích, vám odpustil vaše přestoupení.“ (Mk 11,25)

To je dobré si připomenout na rozhraní mezi koncem starého a začátkem nového roku: Všechna láska a milost Ježíšova musí vproudit do našich srdcí a musí do něj znovu a znovu přicházet, máme-li být zdravými fíkovníky, plnými dobrého ovoce pro náš okolní svět.

Lidé bez víry v Ježíše hledí s obavami vstříc nejisté budoucnosti. My však důvěřujeme, že Otec nebeský nad námi, svými dětmi, bdí a pokud spočíváme v jeho lásce, která nám vyšla vstříc v Ježíši, chrání nás před prokletím věčné smrti. Amen.

Josef Špak

Nebeský Otče, důvěřujeme ti, a proto prosíme:

Pomoz nám prokazovat našim bližním to, co od tebe sami očekáváme.

Nechceme být uschlými fíkovníky, nýbrž chceme nést ovoce lásky a pokoje pro tento bolavý svět.

Pomoz nám do nového roku vstoupit s Ježíšem, který, jak věříme, jediný nabízí život skutečný, plný a věčný, a proto i radostný.

Amen.

Ale dá Pán...

Dokončení rozhovoru ze str. 1 pomáhat Čechům a Češkám 21. století najít cestu ze zmatků a z beznaděje. Možná budeme muset prožít vnitřní obrození. Připomíná se mi poslední biskup Jednoty bratrské Jan Amos Komenský, který přihlížel zániku Jednoty takové, jak ji znal – a moravští bratři, když se přenesli do Ochranova, vytvořili z Jednoty bratrské světovou církev, působící dnes snad na všech kontinentech. Ale my určitě nejsme ve stejném neštěstí jako Komenský. Naopak, na rozdíl od něj jsme se dožili konce nepřátelské státní moci, která nad námi panovala. A v naší diecézi žije dostatek tak čilých náboženských obcí, že se žádné bezprostřední katastrofy nemusíme bát. Jistěže řada skomírajících náboženských obcí bude sloučena s obcemi živými. Ale dá Pán a vzniknou i obce nové – nedávno vznikla nová náboženská obec naší církve v Radonicích nad Ohří. Ono je to opravdu na nás.

Četl jsem, že v naší zemi existuje pět křesťanských církví, u nichž se zvyšuje počet členů, jedna z nich je Církev bratrská. Čím to, že tzv. lidovým církvím, jako je u nás Římskokatolická církev, naše církev a do značné míry snad i Českobratrská církev evangelická, naopak věřící ubývají? Důvodů je nejspíš víc a možná ani nejsou zcela stejné pro všechny tři jmenované církve. Nejsm dost dobrý, abych tady dokázal vyčerpávajícím způsobem odpovědět. Ov-

Sbor v Přerově byl původně kinem, které náboženská obec koupila r. 1933

šem určité skutečnosti je třeba zmínit: Lidé dnes žijí ve všeobecném zmateční hodnot, od základu je zpochybňován každý řád. Bohužel se zdá, že takzvané lidové církve, které nevyžadují bezprostřední osobní změnu životního stylu, dnes ztrácejí přitažlivost. Domnívám se ale, že pro naši Církev československou husitskou, která si dala do programu získávat pro Krista ty, kteří mají problém se systemizovanými pravidly, zůstává stále prostor i v postmoderním světě. Nevadí, že řada těch, které pro Kristovu záchrannou cestu získáme, nakonec odejde do přísněji posuzujících denominací – všichni jsme jen neužiteční služebníci. Spíše jde o to, přeložit evangelní poselství do jazyka dnešního světského člověka tak, aby mu porozuměl. A aby se přitom z toho poselství nevytratily podstatné prvky. Problém misie spočívá v tom, že potřební nepřijdou za námi do sborů a nebudou se učit našemu jazyku. My máme jít za nimi a mluvit jejich řečí.

Bratře biskupe, kalendářní rok 2014 se chýlí ke konci a budeme

vstupovat jako jednotlivci i společenství do nového roku 2015. V takovém čase mi vždy vytanou na mysl tyto starozákonní verše: „Hospodin šel před nimi ve dne v sloupu oblakovém, a tak je cestou vedl, v noci ve sloupu ohnivém, a tak jim svítil, že mohli jít ve dne i v noci. Sloup oblakový se nezdálil od lidu ve dne, ani sloup ohnivý v noci.“ (Ex 13,21-22)

Vyplyvá z nich, že člověk na cestě s Bohem nemůže zabloudit... Máš nějaký citát, verš, příběh, který si připomínáš a je Ti povzbuzením a nadějí do budoucnosti? Co bys nám popřál do nového roku?

Je to baskická modlitba:

Vezmi, Pane, a přijmi celou mou svobodu, mou paměť, můj rozum, celou mou vůli, všecko, co mám a vlastním. Tys mi to dal, tobě, Pane, to vrátím. Nalož s tím zcela podle své vůle. Dej mi jen svou lásku a milost, protože to mi stačí.

A do nového roku? Žalmista Páně radí ve čtrnáctém verši dvacátého sedmého žalmu: Naději slož v Hospodina. Buď rozhodný, buď udatného srdce, naději slož v Hospodina!

Ptali se Tomáš Chytil a Radovan Kouba

Historie...

Dokončení ze str. 1

Budova olomoucké diecéze
Vpravo: Detail řetězu biskupa ostravské diecéze

na diecézním shromáždění 25. srpna 1924 v Brně, kdy byl zvolen správcem dr. Jan Rostislav Stejskal a zvolena nová diecézní rada. Stejskal přijal pak v březnu 1925 volbu biskupem.

Během předmnichovské republiky houstla síť náboženských obcí a obvody jejich působnosti se zmenšovaly. V r. 1937 měla moravská diecéze 56 náboženských obcí, ostravská 21. V nich přibývaly nové sbory, modlitebny, kolumbária, některé obce si zřídily i vlastní hřbitovy (např. Troubeli-

ce, Bílá Lhota). Bratři a sestry soustředění v dramatických odborech pořádali divadelní představení a zpívali v pěveckých sborech, z nichž některé jsou aktivní dodnes (např. Horka n. Moravou, Velká Bystrice). Pronikavý zlom však znamenal Mnichov 1938 se svými důsledky pro pohraniční území a v nich žijící náboženské obce. V moravské diecézi pocítily tíži změn poměrů obce v Dubicku, Hosticích, Troubelicích, Zábřeze a Znojme, neboť se ocitly na území zabraném Německem, zatímco Chudobín a Bílá Lhota byly brzy ze záboru propuštěny. V ostravské diecézi ztratila církev záborem Opavu, Polanku, Svinov a zčásti Příbor, v polském záboru se ocitl Nový Bohumín, Doubrava, Lazy, Petřvald, Rychvald a Prostřední Suchá. Z tohoto území museli do čtyřiceti osmi hodin odejít faráři, kdo z věřících neuposlechl příkazu k přestupu do římskokatolické církve nebo k polským protestantům, musel opustit své bydliště. Poláky vystřídali posléze Němci, připojení k říši znamenalo uzavření sborů a ztrátu tří náboženských obcí – Doubravy, Rychvaldu a Petřvaldu i odloučení věřících od jejich diecéze. Po celou dobu trvání tohoto stavu navštěvovali československé bratry a sestry za hranicemi duchovní Maxmilián Gros, František Syrovátka, Jaroslav Kula a Gabriel Chrobáček, a to často bez povolení cesty přes hranice, aby jim vysluho-

vali svátosti a doprovázeli je na poslední cestě, samozřejmě s rizikem výslechu na gestapu. Biskup Stibor převzal na svá bedra v r. 1942 po smrti patriarchy G. A. Procházky nelehký úkol správcovství církve, jež mu zůstalo až do května 1945.

Když se v prvních poválečných letech začal život zase vracet do normálních kolejí, vznikaly na území slezské i moravské diecéze nové náboženské obce, a to nejen v pohraničních regionech, kam přicházeli noví čeští osídlenci, ale i jinde.

V roce 1949 po vzniku Státního úřadu pro věci církevní se i Československá církev dostala pod přímý tlak komunistické státní moci, jehož důsledky byly patrné ve všech sférách jejího života. Nucené odchody některých duchovních patřily k nejhorším. Především vliv státu a rozdělení republiky na kraje (teprve na druhém místě hrály roli vnitřní organizační důvody církve) se projevil i v rozdělení dosavadní moravské diecéze na brněnskou a olomouckou r. 1950. Nová olomoucká diecéze v důsledku toho zmenšila území své působnosti pouze na kraje Olomoucký a tehdejší Gotwaldovský.

Moravu a Slezsko však zasáhla ještě jedna

90 let v Rychvaldě

V Českém zápasě jsme o sobě vlastně nikdy nepsali. A přitom existence naší církve tu na Slezsku byla národnostně ještě komplikovanější než jinde.

Přesto, že nám je devadesát, chceme se podělit o radosti z dnešní práce. Především je to radost z dlouholeté tvořivé a plodné spolupráce se všemi společenskými organizacemi (s městským úřadem, Červeným křížem, hasiči, seniory, ženami), nejen proto, že jejich členové jsou v naší církvi. K bohoslužebnému a pastoračnímu životu patří návštěvy domu s pečovatelskou službou, Senior parku a v poslední době program pro blízkou léčebnu dlouhodobě nemocných.

Tak naše sestra biskupka už přes dvacet let chodí do šestých tříd základní školy. Děti ze ZUŠ koncertují pravidelně se svou cimbálovkou v našem sboru, stejně jako jejich učitelé. K řadě koncertů patří každoročně jamí festival pěveckých sborů – slyšet Stabat mater v maďarštině, to je zážitek! V sérii svatováclavských koncertů tu hrál nejen Pavel Šporcl, ale i „oscarový“ Pavel Haas' Quartet. Při Noci s Andersenem se děti ve věži bály při Erbenově Kytici.

Na hojně navštívené Noci kostelů nám čtyřicet mladých předvedlo, jak vidí náš dospělý svět politiků, náboženství, církve. K tomu patřil i věžní autorský večer básničky a místopředsedkyně Obce spisovatelů Lydie Romanské. Každoročně zde máme přednášku a film naší sestry Jany o Tibetu, která tam už téměř bydlí. Tradiční husovskou poutí žije celé městečko. Uprostřed koloritu kolotočů a poutních atrakcí jdeme všichni na hasičárnu k pálení hranice. Šestého července nás pak při slavnostních

bohoslužbách navštívili za ta léta i mnozí bývalí biskupové.

Farní zahrada je otevřena pro veřejné akce: Bazar knih posbíraných po lidech je vždycky rychle „vyluxován“. Při slunovratu zde cvičili jogíni, ženy soutěžily o nejlepší moučník, děti se smály u loutkového divadla, hrála hudba a vedle zboží z fair-trade potěšily i další rukodělné výrobky.

Radostná jsou setkání se skupinou bubenic Soul. V adventu nám studenti Wichterlova gymnázia už podvkrát předvedli hru od Václava Havla. Jsme zvědaví, kterou si připraví příště. Každý rok patří poslední adventní neděle filmové vzpomínce na Václava Havla.

S naším amatérským divadelním spolkem spolupracujeme léta nejen na živém betlému na náměstí. Už teď dáváme dohromady scénář k pásmu o M. J. Husovi na příští rok. A všichni společně se těšíme na výměnné návštěvy našeho Rychvaldu s družebním luteránským Rychvaldem u Bardějova. Letos tam sloužila ses. biskupka ekumenické bohoslužby.

Nejde vypsát všecko... S Božím požehnáním usilujeme propojovat světské a náboženské, lidské a Boží například společně s lidmi, hledajícími duchovní cestu ke smysluplnému životu. Právě proto jsme pro všechny spoluobčany v Rychvaldu vydali na příští rok velký nástěnný kalendář, kde mohou poznat své předky, kteří obětavě budovali náš Husův sbor.

Už teď žijeme přípravou na alianční modlitební setkání v římskokatolickém kostele, na výstavu a... nebudeme prozrazovat. Snad Bůh dá. A my budeme rádi za vaši inspiraci na oplátku za tu naši. **NO**

územní změna, která se jich dotkla po r. 1960 v důsledku vytvoření Severomoravského a Jihomoravského kraje na místě dosavadních krajů menších. Slezská diecéze byla od 1. ledna 1962

spojena s olomouckou, nový celek dostal název Ostravská diecéze, a její sídlo mělo být pochopitelně v Ostravě.

Biskupem byl zvolen Leo Marceluch, který si u státních orgánů vymohl jako sídlo Olomouc. Oficiálně se to však zdůvodňovalo jinak. Ústřední rada tedy

rozhodla, že od 1. března 1963 bude sídlem biskupa Olomouc a diecéze ponese název „Olomoucká“, což se do dnešních časů nezměnilo.

Představit alespoň významnější biskupy všech uvedených diecézí by znamenalo zabrat zde další místo. Ale aspoň jednu osobnost v biskupském úřadě, jakou neměla dosud žádná jiná diecéze, si připomeňme – sestru Janu Šilerovou (1999-2013), o níž netřeba nic říkat, neboť i když už předala biskupský řetěz svému nástupci, je stále mezi námi a pořád nám její slova i na stránkách Českého zápasu něco důtklivě připomínají a nutí k zamyšlení i činům.

Jitka Balatková

ZPRÁVY

Z loňské tříkrálové bohoslužby v Olomouci

Svěcení Petry Hruškové
Sbor Jana Blahoslava v Přerově na Moravě byl 15. listopadu svědkem významné a radostné události. Při slavnostní bohoslužbě přijala svátost jáhenského svěcení sestra kazatelka Bc. Petra Hrušková, Dis. Bohoslužbu a obřad svěcení vedl olomoucký biskup MUDr. Mgr. Rudolf Göbel spolu se spolusvětiteli z řad duchovních i laiků. V tento den jsme si připomněli během kázání br. biskupa památku J. A. Komenského, který v letech 1608 – 1611 studoval a žil v Přerově. Sestra Petra Hrušková je rodačkou z Přerova a v posledních 10 letech působila jako kazatelka

v Přerově, Lipníku n. B., Velké Bystřici a Velkém Týnci. Za její duchovní podporu jsou vděční také klienti Penzionu pro seniory v Radkově Lhotě a v Pavlovicích u Přerova. Děkujeme sestře Petře Hruškové za dosavadní službu církvi a vyprošujeme pro ni Boží požehnání a milost našeho Pána Ježíše Krista do jáhenských služeb.
Alena Milová a RSt v Přerově

Výroba kalichů na zakázku
Zedník Josef Sixta, Na Rynečku 28, 439 07 Peruc nabízí zhotovení polystyrenových kalichů k připevnění na fasády budov. K nerozeznání od štukatérských prací, viz obrázek.

Cena včetně práce a materiálu činí cca 1500 Kč. Zájemci prosím pište na výše uvedenou adresu.

Ivo Kraus, tel.: 608 91 21 91 IK

Koncerty u sv. Mikuláše

• 29. 12. - 19 hodin
Händel, Mozart, Verdi, Gershwin
Prague Brass Ensemble
(trubky, lesní roh, tenortrombón, bastrombón)

• 30. 12. - 19 hodin
Händel, Mozart, Verdi, Gershwin
Prague Brass Ensemble

• 31. 12. - 19 hodin
Vivaldi, Händel, Albinoni, Pachelbel
B. Rabas - varhany,
M. Kejmar - trubka a křídlovka

• 1. 1. - 19 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi Orchestra Praga
(soubor historických nástrojů)
V. Návrat - barokní housle

• 2. 1. - 19 hodin
Bach, Mozart, Dvořák, Gershwin
Od baroka k jazzu
Prague Brass Ensemble &
J. Kalfus - varhany
(trubky, lesní roh, tenorový trombón, basový trombón)

• 3. 1. - 19 hodin
Vivaldi, Händel, Albinoni, Pachelbel
B. Rabas - varhany,
M. Kejmar - trubka a křídlovka

• 4. 1. - 19 hodin
Bach, Händel, Dvořák, Mendelssohn-Bartholdy
J. Kalfus - varhany,
Y. Škvárová - mezzosoprán
(sólistka Opery Národního divadla)

ZEKUMENY

NÁBOŽENŠTÍ PŘEDSTAVITELÉ PODEPSALI DEKLARACI PROTI OTROCTVÍ
Zasadit se o vymýcení moderního otroctví do roku 2020 chtějí představitelé světových náboženství, kteří v úterý 2. prosince 2014 ve Vatikánu podepsali společnou deklaraci. K události byli přizváni i experti na náboženské otázky, mezi nimi byl i profesor Tomáš Halík. Skrze internetové stránky se k výzvě mohou připojit všichni zájemci.

Vatikán: Více než desítky vrcholných představitelů křesťanských církví a světových náboženství dnes ve Vatikánu podepsala deklaraci proti otroctví. Mezi signatáři byl například papež František, hlava anglikánské církve, canterburský arcibiskup Justin Welby, francouzský pravoslavný metropolita Emanuel, ale i zástupci z řad hinduistů, buddhistů, muslimů a židů. „V Božích očích je každá lidská bytost svobodnou osobou, ať již dívka, chlapec, žena či muž, a má žít pro dobro všech v rovnosti a bratrství. Moderní otroctví, které se projevuje v obchodování s lidmi, nucených pracích, prostituci, obchodu s lidskými orgány i v jakémkoliv vztahu, který nerespektuje zásadní přesvědčení, že všichni lidé mají stejnou svobodu a důstojnost, je zločinem proti lidskosti,“ stojí v prohlášení, kterým si podepsaní kladou za cíl zasadit se o vymýcení moderního otroctví do roku 2020.

Na webových stránkách asociace Global Freedom Network se mohou k této výzvě připojit také všichni zájemci. „My můžeme být generací, která ukončí otroctví,“ píše asociace, která právě za tímto účelem vznikla ve Vatikánu v březnu 2014. K účasti na boji proti otroctví dnes vyzval také papež František: „Vyzývám k aktivitě všechny věřící lidi, náboženské vůdce, vlády, firmy a všechny lidi dobré vůle, aby silně podpořili a připojili se k hnutí proti modernímu otroctví,“ uvedl během podpisu deklarace.

Papež František: Obchod s lidmi nelze tolerovat

Podle papeže pramení lidská důstojnost především ze skutečnosti, že každý je obrazem Boha. „Všichni jsme odrazem Boží podoby a jsme přesvědčeni, že nemůžeme tolerovat, aby se obraz živého Boha stal předmětem toho nejhoršího obchodování,“ řekl papež. Bůh je podle Františka láska a svoboda a daruje se v osobních vztazích. Každý člověk proto musí být svobodný a postavený na roveň druhým. Jak také papež uvedl, moderní otroctví se skrývá za všeobecně přijímanými zvyklostmi nebo za „zavřenými dveřmi“. Zločin si však podle papeže vybírá oběti, a to „skrze prostituci, obchod s lidmi, nucené práce, otročké práce, mrzačení, prodej orgánů, konzumaci drog či dětskou práci“.

„Ještě nikdy v dějinách se nestalo, aby se vrcholní představitelé křesťanských církví, ale i islámu, židovství, buddhismu a šintoismu setkali přímo ve Vatikánu a jednali o konkrétní věci. Někteří reportéři to dokonce přirovnali k pádu Berlínské zdi,“ komentoval význam setkání pro ČT Halík. Podle Global Freedom Network je v současnosti nuceno žít v otroctví 35,8 milionu lidí.

Autor: Ondřej Mléčka

Podle čbk

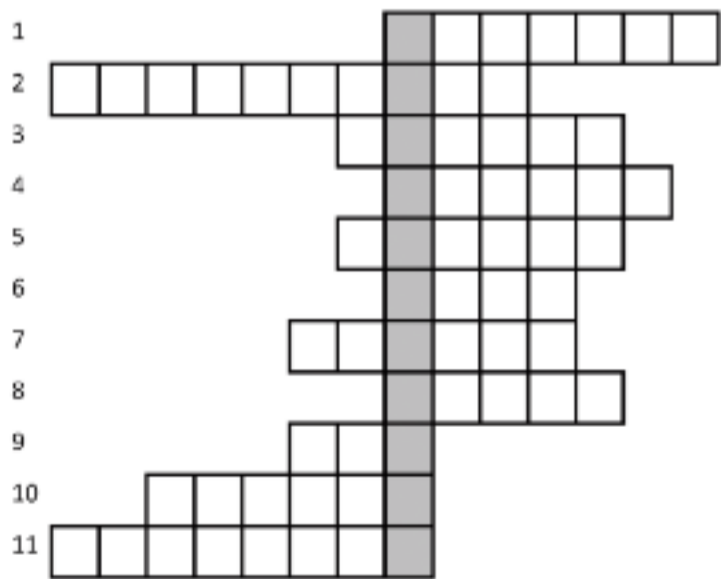
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

SETKÁNÍ SE SIMEONEM

Podle textu L 2,22-28 vpisujte do doplňovačky chybějící slova z příběhu.

Marie s Josefem přinesli malého Ježíše do Jeruzaléma, aby v chrámu obětováni dvě (11) nebo (9) holoubata. V (2) žil muž jménem Simeon. Byl to (4) spravedlivý a zbožný. Duch svatý mu předpověděl, že nezemře dřív, než spatří (1). A tehdy veden (8) svatým (7) do chrámu. Když (3) přinášeli Ježíše, (6) ho (5) do náručí a (10) Boha.

Řešení z minulého čísla: Noha dítěte; delší košile Jana Křtitele; květina; proužky na šatech; vlhka.

Jana Krajčířiková

